

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-2355220
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

02 Aralık 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/40619-20 GK 92
7/43709 GK 134
7/48295 GK 11
7/49044 GK 12
7/49066 GK 12
7/49154 GK 12
7/49211 GK 12
7/49319 GK 12
7/49735 GK 12

EK:

-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)

-Cevap Yazısı (139 Adet, 251 Sayfa)

7/52411-15
7/52417-24 } GK 21

7/52522-23
7/52528-29 } GK 23

7/52613-16
7/52618-20 } GK 24

Murat KURUM
Bakan

7/49894 GK 12
7/51219-20
7/51441
7/51443
7/51619
7/51621-22
7/52100-01
7/52103-04
7/52217
7/52222

GK 13

GK 17

GK 18

7/52704-08
7/52710-14
7/52717-18
7/52954
7/52956-63
7/53081
7/53084
7/53086-89
7/53091-92

GK 25

GK 27

7/53285-92
7/53294-95
7/53297-98
7/53446-49
7/53451-52
7/53455-58
7/53460-61
7/53590-91
7/53692
7/53696-98
7/53700-03
7/53705-06

GK 30

GK 32

GK 34

7/53787 GK 35
7/53882-86
7/53888-90
7/53892
7/54020 GK 40
7/54107-09
7/54117
7/54119-25
7/54309-10
7/54317
7/54440

GK 38

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN RIDVAN TURAN'IN
TBMM 7/52528 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

2020 yılı Kasım ayında Ergene Nehri derin deniz deşarj sistemi vasıtasıyla Ergene Nehri'nin suları Marmara Denizi'ne deşarj edilmeye başlandı. 1 yıldır bu deşarj devam ediyor. Deşarj edilen suyun arıtılıp arıtılmadığı, arıtılıyorsa ne düzeyde arıtıldığı, ne yazık ki kamuoyu ile paylaşılmadı. Ancak Velimeşe-Çorlu boru hattında 16 Ekim 2020 tarihinde yapılan bir deneme çalışmasında vana patlaması ile geniş tarım alanlarını basan suyun kirli ve kara renkli olduğu kamuoyunun ve bölge çiftçilerinin dikkatinden kaçmadı.

Ardından Kasım ayından itibaren Marmara Denizi'ne sadece azot ve fosfor değil, çok çeşitli toksik kimyasallar, ağır metaller vb. atılmaya başlandığı iddiası kamuoyunda sıkça dillendirilmeye başlandı. Bu sebeple geçen 1 yılın ara toplamını almak ve kamuoyunu bilgilendirmek zorunlu olmuştur.

Bu bağlamda;

1-Ergene Nehri derin deşarj projesiyle toplanan atık sular ne gibi bir arıtma işlemine tabi tutulmaktadır? Eğer ileri biyolojik ve kimyasal bir arıtma işlemi yapılıyorsa arıtılan su neden yeniden nehir yatağına bırakılmamakta ve Marmara Denizi'ne aktarılmaktadır?

2-Ergene Nehri derin deşarj projesinde ileri biyolojik ve kimyasal arıtma yapılıyorsa, 16 Ekim 2020 tarihli deneme çalışması sırasında vana patlaması sonucu yayılan suyun kirli ve kara renkli olmasının sebebi nedir?

3-Marmara Denizi'ne aktarılan atık sularda ve denize deşarj noktasında kimyasal analizler yapılmakta mıdır? Yapılan analiz çalışmalarından elde edilen sonuçlar nedir?

4-Derin deşarjın başlamasından bugüne kadar geçen 1 yılın sonunda Marmara'da durumun 1 yıl öncesine göre karşılaştırmasını yapacak araştırmalar yapılmış mıdır? Yapılmışsa analiz sonuçları nelerdir?

5-Ergene Nehri derin deşarj projesiyle Marmara Denizi'ne aktarılan atık su miktarı (günlük) nedir?

6-Derin deşarjla Marmara Denizi'ne aktarılan atık sularda ve denize deşarj noktasında organik klorlu pestisitler, organik kalay bileşikler, ftalatlar, bromlu alev geciktiriciler, poliflorlu bileşikler, polisiklik aromatik hidrokarbonlar (PAHs), dioksinler, dioksin benzeri PCB'ler ve dioksin benzeri olmayan PCB'ler, ağır metaller (cıva, kadmiyum, kurşun), radyonüklidler, mikropplastikler ve arsenik kalıntısını belirlemeye yönelik analiz çalışmaları yapılmakta mıdır? Yapılan analiz çalışmalarından elde edilen sonuçlar nelerdir? Eğer herhangi bir çalışma yapılmıyorsa, neden yapılmamaktadır?

CEVAP

Atıksu deşarjını kontrol altına almak maksadıyla Ergene havzasında dağınık halde bulunan sanayiler için Tekirdağ'da 8 adet ve Kırklareli'nde 2 adet olmak üzere havzada toplam 10 adet Islah OSB kurulmuştur. 10 adet Islah OSB'den tamamı OSB statüsü kazanmıştır (Tekirdağ İlinde:

Velimeşe, Veliköy, Çorlu-1, Kapaklı, Muratlı, Ergene-1, Ergene-2, Yalıboyu, Kırklareli İlinde: Büyükkarıştıran, Evrensekiz).

Tekirdağ İlinde bulunan 8 adet OSB'nin atık suları 5 ayrı noktada (Ergene-1 OSB AAT, Ergene-2 OSB AAT, Muratlı OSB AAT, Çorlu-1 OSB AAT ve Velimeşe OSB AAT) toplanarak ortak arıtmalarda arıtılması planlanmıştır. Veliköy, Kapaklı ve Yalıboyu OSB'ler Velimeşe OSB AAT'sine bağlanacaktır. Müşterek 5 atıksu arıtma tesisi de kimyasal ve ileri biyolojik arıtım prosesine sahiptir.

Ergene Havzası'nda, sanayi atıksularındaki renk ve özellikle tuzluluğun giderilmesi maliyetlerinin yüksek olması ve buna bağlı olarak Ergene Nehri'ne iletkenlik değeri yüksek atıksuların verilmemesi amacıyla ileri biyolojik arıtmadan sonra atıksuların Marmara Denizi'ne deşarj edilmesine yönelik "Marmara Denizi Derin Deniz Deşarjı Projesi" başlatılmıştır

Bakanlığımızca kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalarımızdan kurulu kapasitesi 5000 m³/gün ve üzeri olan atıksu arıtma tesisleri sürekli 7/24 online izlenerek veriler Bakanlığımız merkezi veri tabanına aktarılmaktadır. Bunun yanı sıra "Marmara Denizi Koruma Eylem Planı" kapsamında 02/07/2021 tarihinde yayımlanan 2021/14 sayılı "Marmara Bölgesi'nde Bulunan Atık Su Arıtma Tesislerinin Gerçek Zamanlı İzlenmesi" konulu Genelge ile Marmara kıyı illerinde yer alan tesisler Genelge esasları çerçevesinde izleme sistemini teşkil ederek en geç 31.12.2021 tarihine kadar Bakanlık Sürekli İzleme Merkezi (SİM)'e on-line bağlantılarını sağlayacaktır. SİM üzerinden, uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile bu tesislerde 7/24 teknolojik denetim yapılacaktır.

Bakanlığımızca atıksu izlemelerinin yanı sıra Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (2020-2022) kapsamında MRM09 (Büyükçekmece – Tekirdağ İli Arası (Tekirdağ Önü)) su yönetim birimine dahil olan denize deşarj noktası olan MED2 istasyonunda (Marmara Ereğlisi) 2015 yılından beri izleme çalışmaları devam etmektedir. İstasyonlarda fizikokimyasal ve kimyasal parametrelerin analizi gerçekleştirilmektedir. İstasyonun dahil olduğu MRM09 su yönetim biriminin 2019 yılı ekolojik kalite durumu değerlendirildiğinde; orta kalitede tespit edilmiştir. Çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca Bakanlığımızca yürütülen Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) Faz II Projesi kapsamında Ergene Deşarj noktasında izleme çalışmaları devam etmektedir.

Marmara Derin Deniz Deşarj sistemi ile sadece Çorlu Karma ve Deri OSB AAT atıksuları ortalama 12.000-15.000 m³/günlük bir debi ile ileri biyolojik arıtmadan geçirildikten sonra deşarj edilmektedir.

Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı kapsamında derin deşarj noktası olan MED2 istasyonunda deniz suyunda fizikokimyasal, kimyasal ve biyolojik (CTD, çözülmüş oksijen, besin elementleri, seki diski, klorofil-a, fitoplankton, zooplankton) değişkenlerin yanı sıra mikroplastik izleme çalışmaları yürütülmektedir. MED2 istasyonunda sedimanda organik karbon, Al, As, Cd, Co, Cr, Cu, Mn, Fe, Ni, Pb, V, Zn ve Hg içerikleri, Polisiklik Aromatik Hidrokarbonlar (PAH'lar), PCB'ler ve pestisitler bakılmaktadır. Marmara Denizinde belirlenen pilot alan olan İzmit Körfezinde pasif örnekleyiciler organik ve inorganik kirleticiler (TPH, PAH, PCB, organoklorlu pestisitler, ağır metaller) ile ayrıca Marmara denizinde 2 pilot noktada (Tekirdağ kıyı ve Erdek Körfezi) deniz suyu ve sedimanda radyonüklidler izlenmektedir.